

1. Consultatie Vragen

1.1 Acht u het wenselijk dat distributiesystemen voor waterstofgas enkel beheerd mogen worden door een partij of partijen waarvan de aandelen direct of indirect berusten bij één of meer openbare lichamen? Kunt u dit toelichten?

Air Products acht een privatiseringsverbod voor distributiesystemen onwenselijk. Het zou ten alle tijden mogelijk moeten blijven voor private partijen om distributiesystemen te ontwikkelen, beheren, en opereren.

1.2 Acht u het wenselijk dat er één, enkele of meerdere partijen zijn die in een eigen gebied distributiesystemen voor waterstofgas ontwikkelen en beheren? Kunt u dit toelichten? Het woord 'eigen' gebied lijkt hier naar een exclusief recht om in dat gebied WDnetten te ontwikkelen.

Air Products acht dit onwenselijk. Voordat een dergelijke indeling überhaupt denkbaar zou zijn is onderzoek nodig naar de gevolgen voor de energiemarkt.

1.3 Acht u het wenselijk dat verzorgingsgebieden worden aangewezen en dat distributiesystemen worden ontwikkeld vanuit:

- a. Centrale coördinatie: sturen op landelijk dekkende ontsluiting van exclusieve verzorgingsgebieden. Voor alle gebieden dient er een distributiesysteembeheerder aangewezen te worden.**
- b. Bottom-up benadering: beginnen met op aanvraag aanwijzen van eerste verzorgingsgebieden waar distributiesystemen tegen acceptabele risico's kunnen worden aangelegd.**
- c. Hybride benadering: beginnen met op aanvraag aanwijzen van eerste exclusieve verzorgingsgebieden waar distributiesystemen tegen acceptabele risico's kunnen worden aangelegd. Parallel kan voor de gebieden waar de ontwikkeling van verzorgingsgebieden niet bottom-up van de grond komt, vanuit een centraal ontwikkelkader de ontwikkeling gecoördineerd worden.**

Air Products acht geen van alle benaderingswijzen wenselijk:

- Op dit moment is er geen aanleiding om over te gaan op een systeem met exclusieve taken/werkgebieden. Anders dan in de aardgassector, wordt er voor waterstof op dit moment geen wijdverbreid net tot in de woonwijken voorzien.
- Bovendien lijkt er op voorhand geen reden om te verwachten dat de bestaande Nederlandse gasdistributienetbeheerders het goedkoper of sneller zouden kunnen dan commerciële partijen. Diverse private partijen hebben al ervaring met het aanleggen van waterstof-pijpleidingen. In de telecomsector heeft deze vrijheid op het vlak van de aanleg van glasvezel ook zijn vruchten afgeworpen.

1.4 Acht u het wenselijk dat een infrastructuurbedrijf in opdracht van een derde productie-installaties voor waterstofgas mag aanleggen, onderhouden en ter beschikking stellen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Air Products ziet dit als een onnodige uitbreiding van de taken van een infrastructuurgroep en vreest dat dit leidt tot kruissubsidiering en een verstoring van de waterstofmarkt.

2. Overige inbreng

2.1 Ontheffing bestaande netten en geografisch afgebakende netten

Net zoals NLHydrogen steunt Air Products het voornemen om gebruik te maken van de mogelijkheid om ontheffingen te verlenen aan bestaande waterstofsysteem. Dit is cruciaal voor de rechtszekerheid en continuïteit van de industriële waterstofvoorziening. Naast de ontheffing is het van belang dat het privatiseringsverbod niet van toepassing is op alle soorten bestaande systemen. Deze zijn immers al privaat. Om bestaande waterstofdistributiesystemen van het privatiseringsverbod te kunnen uitzonderen is een aanpassing nodig in de voorliggende wetstekst, aangezien Artikel 5 van het overgangsrecht alleen geldt voor transmissiesystemen.

Het is van belang dat bestaande waterstofnetten die een ontheffing ontvangen onder de Implementatiewet op verschillende manieren rechtszekerheid wordt geboden. Zo stelt de Memorie van Toelichting dat reeds bestaande verbindingen tussen pijpleidingen niet kunnen gelden als aansluitingen die zouden leiden tot het vervallen van een ontheffing

Het is echter niet duidelijk of op grond van artikel 3.129 Energiewet ontheffing kan worden verkregen van enkel het eerste lid van artikel 3.1 Energiewet, of het gehele artikel 3.1 Energiewet (dus inclusief alle artikelliden). De wettekst lijkt enkel ontheffing van artikel 3.1, eerste lid Energiewet mogelijk te maken, terwijl de Memorie van Toelichting (p.42) spreekt over verlening van ontheffing van de verplichtingen die voortvloeien uit het gehele artikel 3.1 Energiewet. NLHydrogen en Air Products denken dat het de bedoeling zou moeten zijn om een ontheffing te verlenen voor het hele artikel 3.1. Anders zou de eigenaar van een bestaand waterstofnet alsnog beheerder worden (artikel 3.1, lid 3) met de bijbehorende verplichtingen, en dat was juist niet de bedoeling van de ontheffing. Graag zouden wij dit punt verduidelijkt zien in een aangepaste wetsvoorstel.

Ten behoeve van de rechtszekerheid stelt Air Products voor om overgangsrecht op te nemen dat het proces van aanvraag, vervallen en intrekking van een ontheffing borgt. Te denken valt aan het opnemen van een periode na inwerkingtreding van de wet, waarbinnen een aanvraag tot ontheffing moet zijn ingediend. Pas na een besluit van ACM (en eventueel bezwaar en beroep) kunnen de regels uit de wet in werking treden. Overgangsrecht is ook van belang om het van rechtswege vervallen en/of een intrekking van een verleende ontheffing te omkleden met waarborgen.

2.2 Aansluiting Systemen op Terminals

Op distributiesystemen voor waterstofgas zal een lagere gasdruk gaan gelden dan op het (landelijke) transmissiesysteem. Wanneer het mogelijk is om op relatief lage druk vanuit een waterstofterminal de lokale vraag te belevaren, kunnen kosten voor compressie worden vermeden. Op basis van de definities voor waterstofsysteem kan echter de conclusie worden getrokken dat waterstofterminals uitsluitend op transmissiesystemen kunnen worden aangesloten, en niet op distributiesystemen. Wij delen de lezing van het ministerie dat het onwenselijk is dat waterstofgas daarbij onnodig op hoge druk moet worden gebracht, om vervolgens naar een distributiesysteem te worden getransporteerd dat op lage druk opereert (Memorie van Toelichting, p. 9). Dat zal bijvoorbeeld het geval zijn in regio's waar een deel van het waterstofgas, afkomstig van een waterstofterminal, direct bestemd is voor aangeslotenen van het distributiesysteem voor waterstofgas.

Opmerkelijk is dat de definitie van waterstofterminal wél de mogelijkheid biedt om een distributiesysteem voor waterstofgas aan te sluiten op een terminal. De reden waarom 'invoeding op een distributiesysteem voor waterstofgas' onderdeel is van de definitie van waterstofterminal zou volgen uit de mogelijkheid die wordt geboden in de laatste zinsnede van de definitie van een distributiesysteem voor waterstofgas: *“met uitzondering van een systeem dat op 4 augustus 2024 een distributiesysteem voor gas was en gedeeltelijk of volledig is herbestemd voor het transport van waterstofgas”*. Dit zou het mogelijk maken om een bestaand distributiesysteem voor gas aan te sluiten op een terminal, maar niet een bestaand distributiesysteem voor waterstof.

Om onnodige kosten voor compressie en regeldruk te vermijden, en deze weeffout in de herziene gasrichtlijn en uitvoering herziene gasverordening te corrigeren, pleiten we voor een passende oplossing. Een van de mogelijkheden is het aanpassen van de definitie van distributiesysteem voor waterstofgas (zie hieronder), echter staan we open voor andere oplossingen die het mogelijk maken om ook distributiesystemen aan te sluiten.

“distributiesysteem voor waterstofgas: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen voor lokaal of regionaal transport van waterstofgas met een hoge zuiverheidsgraad, dat in de eerste plaats dient voor de belevaring van rechtstreeks aangesloten afnemers of handelaren, de levering zelf niet inbegrepen, geen interconnectoren voor waterstofgas omvat en niet rechtstreeks is aangesloten op waterstofopslagsystemen of op twee of meer interconnectoren voor waterstofgas.”